

(vlnr met met de klok mee): Koos Terpstra, Anna Hinse, Irma Sijs en Nhung Dam.

'Liefdeslessen' via Skype

De eerste repetities dacht regisseur Irma Sijs nog: „My God, dit is het niet.” Maar inmiddels heeft het repeteren via Skype een vorm aangenomen, die zelfs de schrijvers van het stuk - Koos Terpstra en Nhung Dam - verrast.

Een paar keer per week komen Sijs en haar vier acteurs samen op Skype om te werken aan het theaterstuk 'Liefdeslessen'. Een hele andere manier van werken, want ook al zien ze elkaar via het beeldscherm, er is die fysieke afstand die wordt gemist.

Of toch niet? Nhung Dam, zelf actrice en momenteel op televisie te zien in de herhaling van de serie 'Ik weet wie je bent', is positief verrast als ze voor het eerst een van de repetities bijwoont. „Van mij zijn heel veel klussen gecancelled en dit is super motiverend om te zien, omdat ze een vorm hebben gevonden om door te gaan. En ook op zo'n prettige manier dat het iets oplevert en meer dan ik verwachtte dat je digitaal kunt doen. Er valt nog zo veel te onderzoeken hoe je in deze vorm toch nog theater kunt maken en kunt spelen. Ik denk dat dit ook

een voorbeeld kan zijn voor andere spelers en gezelschappen en het motiveert mij heel erg om naar mijn eigen situatie te kijken, naar de projecten die nu niet meer doorgaan. Hoe kan ik een manier vinden om dingen wel door te laten gaan. Dat is iets wat ik meeneem na het zien van deze repetitie.”

Regisseur Irma Sijs had eerst haar bedenkingen bij het repeteren via Skype. „My God, dit is het niet, dacht ik de eerste keer. Je mist de fysieke energie en het contact. Maar ik ben er nu wel aan gewend, aan het oog van de camera en oren die daardoor op scherp staan. Ik werk natuurlijk maar met vier spelers, die precies mooi het scherm vullen. Met meer spelers wordt het een ander verhaal.”

Anna Hinse, een van de vier acteurs, bekennt af en toe wel eens tureluurs te worden van het staren naar het beeldscherm. „Dan moet ik lopen en ga ik even weg van het scherm.”

Schrijver en regisseur Koos Terpstra, al jaren eindredacteur van het televisieprogramma 'Dit was het nieuws', is net als Dam verheugd na het 'bijwonen' van de repetitie. „Het is heel aangenaam om de spelers zo bij elkaar te zien, zo met z'n viertjes in beeld. Het is eigenlijk wat we straks ook op het toneel

willen zien. Geen een-tweetjes op het toneel, maar dat de anderen eigenlijk aan de zijkant staan te kijken.” „Ja, dit scherm met die vier portretten zou je al als voorstelling kunnen zien. Het gaat van kruislings naar naast elkaar, superspannend om naar te kijken.”

Schrijfproces

'Liefdeslessen' is het derde toneelstuk dat Dam en Terpstra samen hebben geschreven. Met Sijs werkten ze bij een vorige voorstelling al eens samen. „Dat zij het toen al regisseerde voordat het klaar was, was voor ons heel waardevol in het schrijfproces. We hebben het stuk daarna best nog wel aangepast, omdat het ook nog niet echt klaar was. Het is te gek dat Irma het nog een keer wil doen. Al is dit een totaal ander stuk.”

„Een heel ander stuk”, beaamt de regisseur. „Ik heb bijna nog geen tekst hoeven te schrappen. Het is meer klaar, er zit minder ruis in, minder herhaling en de personages zijn duidelijker.” „Nhung was dit keer veel strenger dan de vorige keer”, breekt Terpstra in. „Dit is overbodig, dit is overbodig en dit is ook overbodig”, zei ze dan. Ik: 'Maar het is belangrijk dat dit erin staat'. Nee, ik maakte geen schijn van kans.”

En nu ze de teksten voor het eerst horen en gespeeld zien worden? „Het is in ieder geval super goed gecast”, zegt Dam enthousiast. „Er zit veel meer in dan ik dacht en het is heel spannend om te zien wie de touwtjes in handen heeft.” Terpstra: „De seksuele spanning is ook mooi. Die past goed achter elkaar. Ik ga het zelf zitten invullen, omdat ik weet dat er iets gaat gebeuren maar ik weet niet wanneer het gaat beginnen.”

In tranen

In 'Liefdeslessen' maakt het publiek kennis met twee stellen: psychiater Marcel en zijn vrouw Madeleine, die relatietherapeute is, en Charlotte en Bas. Zij is de patiënte van Marcel en hij de cliënt van Madeleine. Inhoudelijk willen ze allemaal niet veel meer prijsgeven. „Maar er zit wel pijn in sommige teksten”, vertelt Steven Reinders die de rol van Bas speelt. Ik zit soms echt achter dat scherm met een brok in mijn keel. De dingen die Charlotte zegt, zeker in deze rare tijd dat je achter zo'n schermje zit, greep me laatst nog bij de ballen. Ik moest toen even weglopen, want ik zat in tranen en trok het even niet.”

Reinders ervaart dat er door de manier waarop ze nu repeteren ook ruimte is om emoties anders te

beleven. „Je zit in je eentje en dat is ook de intimiteit van het spelen naar zo'n scherm toe. Je hebt geen last van zo'n zaal, helemaal niks, je zit volledig in je eigen veiligheid. Dat is wat met internetfora in het nadeel werkt, mensen klappen alles erop, want ze zitten in hun eigen woonkamer. Maar dat geldt voor dat spelen hier ook. Zo ervaar ik dat. Ik kan hier heel makkelijk iets grijpen en vasthouden.”

De spelers kunnen elkaar niet letterlijk recht aankijken via het scherm. „Je hebt wel constant de camera op je. Je speelt met de ander, maar ondertussen gebeurt er meer in het scherm.” Terpstra: „Dat werkt op een rare manier wel, dat je recht voor je uit zit te kijken. Daardoor ga ik weer op een andere manier kijken.”

Of het stuk, de première staat gepland voor eind juni, straks in het theater te zien zal zijn, is nog maar de vraag. Sijs: „Nu we zo bezig zijn, denk ik dat het ook een podcast zou kunnen worden. Daar leent dit stuk zich voor en het lijkt me interessant. Of inderdaad online, dat zou ook geweldig zijn. Maar dat vraagt dan wel om betere camera's en techniek. Er gaan voortdurend ideeën door mijn hoofd.”

Nanska van de Laar